

Szűrővizsgálatok — társadalmi munkában

Erdemes elgondolkodni azon, amivel kezdte beszélgetésünket Lippai Éva, a kórház-rendelőintézet aszisztense. Nevezetesen, hogy sokféle társadalmi munkát végezhet az ember, ültethet fát, gereblyézhet, gyűjtheti a szemetet, örömmel — főként, ha láthatja munkája gyümölcsét is! — és alkalmanként. Mert huzamosabb időre mégiscsak ésszerűbb olyan foglalatosságra mozdulni és mozdtítani manapság, amihez szakértelem is szükséges. Példának okáért: amikor az egészségügy szerteágazó feladatairól beszélünk, kézenfekvő, hogy csak az ágazat dolgozói tehetnek értünk többet, ha akarnak, Tanár vagy gépkezelő hiába is ajánlkozna, annyira fontos és nélkülözhetetlen a szakmai ismeret, a hozzáértés. A rólunk, kivülállókról való gondoskodásból pedig sosem elég — még ha olykor nem is igényeljük. A kórház-rendelőintézetben a felismerések szellemében munkálkodik egy kis csoport; a betegségek megelőzésére végeznek különféle szűrővizsgálatokat — társadalmi munkában. S ha szerény mértékben is, mégiscsak hozzájárulnak az alapellátás gazdagításához.

Hat éve hirdetett országos akciót a KISZ KB az egészségügyi ellátás javítására. Modellközpontok alakultak a fővárosban, az Orvostovábbképző Intézetben, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a kiskunhalasi kórházban és a szegedi kórház-rendelőintézetben. A koordináció mindenütt a KISZ-bizottságok

feladata volt. Mára kiderült, a modellközpontok a gyakorlatban nem váltották be reményteljes céljaikat. Legáltalában nem maradéktalanul. De az ötlet életképességét bizonyítja, hogy Szegeden — felhívás ide, akció oda — megtalálták a kivitelezés módját, s végül is ez a lényeg. Ime! A tanács segítőségével legelőször hét szegedi iskolában és kollégiumban összesen 5 ezer gyermek egészségügyi tájékoztatását, szemléletformálását vállalták föl a KISZ-esek. Úgynevezett készenléti és tanácsadói szolgálatot működtettek ott, ahol még hiányzott az iskolaorvos. Segítettek a pályalkalmassági vizsgálatok elvégzésében. Tiszaszigeten 151 általános iskolás fogait vizsgálták meg. Fölmérésük tanulsága: a 18 nyolcadikos diákra több mint 11 rossz, kezelt, vagy már eltávolított fog „jutott!” (Fölmérésüket természetesen hasznosították.) Kisteleken a felnőtt lakosság belgyógyászati szűrővizsgálatát végezték el, dr. Vigh József főorvos irányításával. A tudógondozóval egyeztettek az időpontot, a kötelező tödőszűrések napján kérdeztek

ki, illetve vizsgáltak meg ötszáz lakost. Helyükbe mentek olyan dolgozóknak is, kiknek munkahelyén az üzemorvos hiányzott. Ennek az akciónak hasznát azok értékelték igazán, akiknek például lappangó betegsége derült fény. Szegeden a gumigyárban dolgozó nők is tudják ma már bizonyosan, milyen fontos a ráksűrűs. S hogy a korán felfedezett betegségek gyógyíthatóak. Nem voltak általában haszontalanok az ott végzett vizsgálatok sem.

Dr. Frankl Klára, Pocsai Zoltánné, Lévai Miklósné és Lippai Éva jó ismerős már a makkosházi öregek napközi otthonában. Havonta-kéthavonta keresik föl a nyugdíjasokat. Külön foglalkoznak az idült betegségekben szenvedőkkel, „ellenőrzik”, betartják-e az előírt terápiát, s öröködnék valamennyi idős otthonlátogató egészségén, a napközi vezetőjének, Oláh Józsefnének megelégedésére is. Hozzátehetjük, közmegelegedésre. Hisz kiáltó a tendencia, amit Lippai Éva fogalmazott meg: „Próbálunk ott lenni, ahol a legnagyobb szükség van ránk.”

M. E.

Új rézöntő eljárások

A székesfehérvári Nehézfémöntő az idén célul tűzte ki, hogy növelje a munkáigényesebb öntvények részarányát a termelésben. A gyárban — ahol hazai rész-
alapanyagú öntvények két-

harmadát állítják elő, és ahol több országos, így az atomerőművi és a járműgyártási programban készítenek fontos alkatrészeket — olyan öntvények gyártásába fogtak, amelyeket eddig külföldről kellett beszerezni. Vállalkozásuk sikerét jelzi, hogy a Diógyőri Gépgyár ksb-jelű szivattyúcsaládjához, a Ganz-MÁVAG vasúti vagon nagyságú bányászati vattuihoz, a kaposvári Mezőgépi önkormányzati autódaruihoz, a MÁV vasúti kocsihoz, a MÁV új típusú, a nemzetközi szabványoknak megfelelő energiaeleyelő ütközőihez a székesfehérvári gyár készíti már a speciális alkatrészeket.

Bemutatók, találkozók

MHSZ-sajtótájékoztató

A Magyar Honvédelmi Szövetség tevékenységéről szólva Tringer Gyula ezredes, az MHSZ főtájtár-helyettese a szövetség budapesti székházában tartott keddi sajtótájékoztatót elmondotta: az idén hazánk felszabadulásának 40. évfordulójához kapcsolódik az MHSZ legtöbb rendezvénye. Számos bemutatót, szemlét, találkozót rendeznek a különféle társadalmi, politikai ifjúsági szervezetekkel, valamint a szocialista országokbeli testvérszervezeteikkel. Közöttük lesz a „Győzelem 40” elnevezésű nemzetközi autótúra, amelyet a szocialista országok a fasizmus felett aratott győzelem 40. évfordulója alkalmából közösen rendeznek. A 6100 kilométeres túrára — résztvevői Moszkvából indulnak, és az európai szocialista országok fővárosain áthaladva jutnak el Berlinbe — Bulgária, Csehszlovákia, a KNDK, Kuba, Lengyelország, Magyarország, az NDK, Románia, a Szovjetunió és Vietnam küldi el túraautósait. A nemzetközi túra hazai programja egybeesik a május 1-i felvonulással.

A már hagyományosnak számító rendezvényeiről szólva a főtájtár-helyettes elmondotta: megrendezik az MHSZ-aktivisták II. országos agitációs és propagandatanácskozását, valamint a Budapesti honvédelmi napot, és részt vesznek a már hagyományos vízi- és légi parádén. Ott lesznek az MHSZ sportolói a különféle külföldi és hazai versenyeken: többek között Bulgáriában a légfegyveres és a sebességi autóművelés Európa-bajnokságán, Ausztriában a sárkányrepülő-világbajnokságán, az NSZK-ban a könnyűbúvár uszonyos- és búvárúszó Európa-bajnokságán, az Egye-

Kongresszusi központ

Elkészült, s az akusztikai próbával — egy hangverseny formájában — már „vizsgázott” is a főváros új díszje, a Novotel Szálló tőszomszédságában felépült Budapest kongresszusi központ.

Lakásépítés

Keves iparág létezik, amelyben a december nem az év végi hajrá ideje. Az építőipar ilyen: speciális, a természetnek a technikai fejlődés ellenére kiszolgáltatott jellege többnyire megkíméli az építőket, az utolsó napok vágta-zásától. Igen, télen is lehet gyártani panelt, és a csempézés is folyhat éjszaka. Am nem véletlenül fejezték be késő őszi munkájukat a régi építőmesterek; a technológia kényes, a szabadban végzett éjszakai munka pedig veszélyes. A nyugati országokban például nem költenek arra, hogy drága energiával temperálják a félig kész lakásokat, ahol a szakiparosok télen dolgoznak. Náluk ilyenkor leáll a lakásépítés.

Nálunk nem lehet. A lakásépítés — vitathatatlan eredményei ellenére — egész évre feladat ad, mert még mindig sokszáz várnak saját, vagy új, korszerűbb otthonra.

A karácsony és újév közti napokat ugyan már korábban ledolgozták a vállalatoknál, de január 2-án mindenhol újra benépesültek az építkezések. A tavalyinál több munka vár az építőkre 1985-ben akiknek változatlanul egyik legfontosabb — gazdasági és politikai — feladatuk a lakásépítés.

A pontos statisztika még nem áll rendelkezésünkre. A november végi adatokból azonban már egyértelműen látszik, hogy 1984. évi lakásépítési, illetve átadási területek nem teljesítették a kivitelező építőipari vállalatok. Ez összesen 37 500 lakás megépítését irányozta elő az országban. Ebből a legnagyobb arányt az ÉVM-hez tartozó 45 vállalat kapta: nekik 31 500 lakást kellett volna megépíteniük. A tanácsai vállalatoknak 2500-at, a szövetkezeteknek 3200-at, a közös vállalatoknak pedig 300-at. A tervvel szemben azonban a kivitelező szervezetek 1984 november végéig 23 802 lakást adtak át, ebből az ÉVM vállalatok 20 110-zel részesednek, vagyis náluk a legnagyobb arányú a lemaradás. Az összkép azonban országreszént változik. A megyei vállalatok általában sikerrel zárták az évet ott-

hon és a fővárosban is, ahol azonban a sok kivitelező együttműködése ellenére sem javult már évek óta a helyzet.

Mindent egybevetve: sok lakás átadásával adószok még az építők Sovány vigasz az otthonra váróknak, hogy ugyanebben az év végi időszakban több mint 26 ezer lakás épült szerte az országban, és ebben a számban benne vannak az éppen elkezdett és a majdnem befejejt otthonok is.

S az okok felsorolása átfogja nemcsak az építőipari gazdálkodás egészét, hanem a beruházás és az értékesítés menetét is. Ma már nem lehet kifogás, hogy kevés a panel — inkább az a gond, hogy mi legyen a sok előregyártott elemmel. Amiből változatlanul kevés van, az a befejező munkákat végző szakiparos, akiknek tevékenysége nemcsak kevésbé látványos — a házépítés kezdeti stádiumánál, hanem jóval költségesebb is — nem csoda, ha sokszor ezen úszik el az átadás.

De nemcsak a kivitelezők érdekeltsége teremt ilyen elentmondásos helyzetet. A beruházók, meg a lakásértékesítő szervezetek érdekei sem teljesen azonosak az otthonra váró állampolgárok érdekeivel. Igaz ugyan, hogy az előbbiek monopolhelyzetén rést ütött a kivitelezők közvetlen piaci értékesítési vállalkozása, ám ez még kevés az igazi áttöréshez. Ha ebben az eladási formában javult is az előkészítés, és szervezettebb a lebonyolítás — csak csepp a tengerben, és önmagában nem teremt rendet a sokszor egymás ellenére érdekelte szervezetek között.

A beruházóknak ugyanis úgy kellene elkölteni a rendelkezésére álló pénzt, hogy azzal a leggazdaságosabb módon létesüljenek új lakások — ehhez azonban válogatnia kellene a kivitelezők között, akik viszont nem szívesen vállalkoznak a maximum árú lakásépítésre. Az értékesítő pedig szeretné a lehető legmagasabb árat érvényesíteni a vevővel kötött szerződésében, aki kiszolgáltatva áll hármójuk között.

Nemcsak köztük kell összhangot teremteni ebben az esztendőben, hanem kordában kell tartani az áremelkedést is. Erre biztosítéknak látszik az, hogy miközben az építőipari szervezeteket a versenyszférába tereli a gazdaságirányítás, a lakásépítőket (illetve rájuk keresztül a lakásvásárlókat) megkíméli a piaci mozgások hatására változó áráktól. Ez azért lesz igen kemény dió, mert az építőipar nem önellátó: háttere, a bedolgozó vállalatok, az alapanyaggyártók nem kiméltetnek meg a piaci hatásoktól, és az ezek közvetített áremelkedéseket a kivitelezők nem háríthatják tovább teljesen a vásárlókra. Vagyis rájuk hárul a feladat, hogy a növekvő költségeket kigazdálkodják, szervezési intézkedéseikkel megtakarítsák.

Az idén az elmúlt évihez hasonló nagyszámú feladat várja a lakásépítőket: 37—38 ezer otthon kell átadniuk hazánkban. A fizetőképes kereslet csökkenése azt is magával hozta, hogy ezt a tervet nemcsak mennyiségében kell teljesíteni, hanem a korábbiaknál jobb és szebb lakást kell építeni.

Sz. K.

Magyar—kubai gazdasági tárgyalások

A Magyar—Kubai Gazdasági és Műszaki-Tudományos Együttműködési Bizottság 13. ülészakára kedden, tegnap, Budapestre érkezett José Ramón Fernán-

dez Alvarez, miniszterelnök-helyettes, oktatási miniszter, a bizottság kubai társelnöke. A vendéget a Ferihegyi repülőtéren Csehák Judit miniszterelnök-helyettes fogadta. Jelen volt Euclides Vázquez Candela, a Kubai Köztársaság budapesti nagykövete.

Marjai József, a Minisztertanács elnökhelyettese és José Ramón Fernández Alvarez, a bizottság társelnökei vezetésével az előzetesen egyeztetett napirend alapján a Magyar—Kubai Gazdasági és Műszaki-Tudományos Együttműködési Bizottság megkezdte munkáját. (MTI)

Apró Antal látogatása Szegeden

Tegnap, kedden, egész napos látogatást tett Szegeden Apró Antal, az MSZMP KB tagja, Szeged országgyűlési képviselője. A Szegedi Ruhagyárban és a Szegedi Textilművekben találkozott a vállalat párt- és szakmai vezetőivel, akik beszámoltak a termelőmunka eddigi eredményeiről és a pártélet eseményeiről.

Ezt követően ellátogatott a szegedi pártbizottságra, ahol Török József első titkár adott tájékoztatást a közelmúltban tartott beszámoló és vezetőségválasztó taggyűlések tapasztalatairól, és a pártértekezletek előkészületeiről.

A pártbizottságon tartott megbeszélésen részt vett Papp Gyula, a városi tanács elnöke is, aki ismertette a várospolitikai időszerű feladatait.